DOMSTOLENS BESLUT (andra avdelningen)

den 24 mars 2009 *

I mål C-525/06,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 234 EG, framställd av Rechtbank van koophandel te Hasselt (Belgien) genom beslut av den 15 december 2006, som inkom till domstolen den 22 december 2006, i målet

De Nationale Loterij NV

mot

Customer Service Agency BVBA,

meddelar

* Rättegångsspråk: nederländska.

DOMSTOLEN (andra avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden C.W.A. Timmermans samt domarna K. Schiemann (referent), P. Kūris, L. Bay Larsen och C. Toader,

generaladvokat: Y. Bot,
justitiesekreterare: R. Grass,

och efter att ha hört generaladvokaten,

följande

Beslut

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 49 EG.

2 Begäran har framställts i ett mål mellan De Nationale Loterij NV (nedan kallat Nationale Loterij) och Customer Service Agency BVBA (nedan kallat Customer Service) och avser dels ett yrkande om att Customer Service verksamhet, som består

i att värva deltagare att i grupp eller individuellt delta i Euro Millions, ett lottospel som organiseras på europeisk nivå, utgör ett åsidosättande av gott handelsskick och av Nationale Loterijs lagstadgade monopol att anordna offentliga lotterier, dels ett yrkande om att Customer Service omedelbart ska upphöra med denna verksamhet.

3 Eftersom rechtbank van koophandel te Hasselt inte kunde bedöma huruvida den i målet tillämpliga belgiska lagstiftningen om hasardspel – särskilt lag av den 19 april 2002 om förenkling av Nationale Loterijs verksamhet och förvaltning (Wet tot rationalisering van de werking en het beheer van de Nationale Loterij, *Belgisch Staatsblad* av den 4 maj 2002, s. 18828) är förenlig med gemenskapsrätten och särskilt huruvida artikel 49 EG är förenlig med Nationale Loterijs monopol att anordna offentliga lotterier, har rechtbank beslutat att förklara målet vilande och att hänskjuta följande tolkningsfrågor till domstolen:

”1) Ska artikel 49 EG tolkas så att restriktiva nationella bestämmelser, däribland artikel 37 i lagen av den 19 april 2002, som hindrar marknadstillträdet för ett företag som vill sälja gruppdeltagarbevis (kuponger) i Euro Millions, kan motiveras med tvingande skäl av allmänintresse (att förebygga att pengar slösas bort på spel), i vetskap om

a) att Nationale Loterij, som har ett av belgiska staten lagstadgat monopol som Nationale Loterij betalar koncessionsavgift för, och vars syfte är att tillfredSStälla människors spelbehov, regelbundet gör reklam för Euro Millions varigenom spelbehovet i praktiken väcks,

b) att Nationale Loterijs regelbundna reklam och försäljningsmetoder syftar till att utvidga spelmarknaden, vilket innebär att Nationale Loterij maximerar omsättningen (ekonomiska skäl) i stället för att tillfredsställa medborgarnas spelbehov, och

c) att det eftersträvade syftet, särskilt att tillfredSStälla spelbehovet, kan uppnås med mindre ingripande åtgärder, såsom begränsningar i insats- och vinstmöjligheter?

2) Strider en restriktiv nationell bestämmelse, såsom artikel 37 i lagen av den 19 april 2002, vars syfte är att förhindra marknadstillträdet för ett företag som i vinstsyfte vill sälja gruppdeltagarbevis (kuponger) i Euro Millions mot friheten att tillhandahålla tjänster (artikel 49 EG), när Customer Service inte själv organiserar ett lotteri utan endast försöker att med vinstsyfte organisera ett gruppdeltagande i Euro Millions genom Nationale Loterijs egna deltagarbevis (kuponger)?"

4 Efter att det begärts förhandsavgörande vid domstolen överklagade Nationale Loterij beslutet att begära förhandsavgörande till Hof van Beroep te Antwerpen.

5 Genom dom av den 8 november 2007 upphävde Hof van Beroep te Antwerpen beslutet att begära förhandsavgörande och ålade Customer Service att upphöra med verksamheten vid vite om 5 000 EUR för varje konstaterad överträdelse av den nationella lagstiftningen. Hof van Beroep te Antwerpen slog i domen fast att det var korrekt att rechtbank van koophandel te Hasselt hade ifrågasatt huruvida den nationella lagstiftningen var förenlig med artikel 49 EG. Hof van Beroep ansåg emellertid att svaret på denna fråga var uppenbart och att det därför saknades anledning att begära

förhandsavgörande. Efter att ha prövat den nationella lagstiftningen mot bakgrund av dom av den 6 november 2003 i mål C-243/01, Gambelli m.fl., REG 2003, s. I-13031, slog Hof van Beroep te Antwerpen fast att lagstiftningen var förenlig med gemenskapsrätten.

6 Av domstolens rättspraxis följer att artikel 234 EG, i fråga om en domstol mot vars avgöranden det finns rättsmedel enligt nationell lagstiftning, inte hindrar att beslut av en sådan domstol om att begära förhandsavgörande från domstolen omfattas av de ordinära rättsmedel som föreskrivs i den nationella rätten (dom av den 12 februari 1974 i mål 146/73, Rheinmühlen-Düsseldorf, REG 1974, s. 139, punkt 3, och av den 16 december 2008 i mål C-210/06, Cartesio, REG 2008, s. I-9641, punkt 89).

7 Tolkningen av artikel 234 EG i punkt 98 i domen det ovannämnda målet Cartesio saknar dessutom relevans för målet vid den nationella domstolen. I det mål som gav upphov till domen i det ovannämnda målet Cartesio skulle domstolen ta ställning till nationella bestämmelser om rätten att överklaga en begäran om förhandsavgörande, en rättsfigur som kännetecknas av att målet i dess helhet fortfarande är anhängigt vid den hänskjutande domstolen och av att det endast är beslutet att begära förhandsavgörande som får överklagas i begränsad utsträckning. Domstolen slog i samma punkt 98 fast att artikel 234 andra stycket EG ska tolkas så, att den behörighet att besluta om att begära förhandsavgörande från domstolen som den fördragsbestämmelsen ger samtliga nationella domstolar inte sätts i fråga av tillämpningen av sådana bestämmelser, vilka ger den domstol som prövar ett överklagande rätt att undanröja begäran om förhandsavgörande och förelägga den domstol som meddelat beslutet härom att återuppta det förfarande enligt nationell rätt som vilandeförklarats. En sådan tolkning kan inte överföras på detta mål, eftersom målet inte längre är anhängigt vid den hänskjutande domstolen.

8 Hof van Beroep te Antwerpen har nämligen själv dömt i målet mellan parterna i målet vid den nationella domstolen och det är därmed denna domstols ansvar att säkerställa att gemenskapsrätten har iakttagits.

9 Således finns det inte något mål som är anhängigt vid den hänskjutande domstolen.

10 Eftersom ordningen med att begära förhandsavgörande grundar sig på det behov som är knutet till den faktiska lösningen av en tvist och inte på utformningen av rådgivande yttranden i allmänna eller hypotetiska frågor (se, bland annat, dom av den 20 januari 2005 i mål C-225/02, Garcia Blanco, REG 2005, s. I-523, punkt 28), är det följaktligen inte längre nödvändigt att besvara tolkningsfrågorna.

11 Även om begäran om förhandsavgörande inte har återkallats av den hänskjutande domstolen, på vilken det ankommer att beakta följderna av ett avgörande som meddelas efter ett överklagande av beslutet att begära förhandsavgörande och, i synnerhet, att avgöra om dess begäran om förhandsavgörande ska vidhållas, om den ska ändras eller om den ska återkallas (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet Cartesio, punkt 96), saknas det i förevarande fall anledning att besvara begäran om förhandsavgörande.

12 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (andra avdelningen) följande:

Det saknas anledning att besvara begäran om förhandsavgörande i mål C-525/06.

Underskrifter